

Nota nr 1. – Polityka rachunkowości funduszu

Podstawowe zasady rachunkowości

Rachunkowość Funduszu prowadzona jest zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 29 września 1994 r o rachunkowości (Dz. U. z 2018 poz. 395) oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2007 Nr 249 poz. 1859).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z powyższymi przepisami.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wprowadzono zmian dotyczących zasad rachunkowości.

Sporządzanie sprawozdania finansowego dokonywane jest w oparciu o nadrzędną zasadę wyceny składników lokat, tj. według wartości godziwej, co wymaga od kierownictwa dokonania ocen, przyjęcia założeń czy estymacji, których wybór może wpływać na stosowane przez Fundusz zasady rachunkowości oraz na formę prezentowanych wartości aktywów oraz pasywów a także kwoty przychodów i kosztów. Szacunki dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne, dane możliwe do zaobserwowania na rynku kapitałowym oraz szereg dodatkowych czynników uważanych za właściwe w danych okolicznościach. Szacunki stanowią podstawę do oszacowania wartości danej kategorii aktywów i zobowiązań.

Szacunki i założenia stanowiące ich podstawę podlegają okresowym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, jeżeli korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany, i w okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Istotne szacunki zastosowane przy sporządzeniu sprawozdania finansowego Funduszu dotyczą kryterium wyboru rynku w przypadku braku lub znacząco niskiego wolumenu obrotów na aktywnym rynku oraz oceny czy zaistniały przesłanki świadczące o utracie wartości składników lokat.

Obszarem istotnych szacunków jest także wycena akcji nienotowanych w portfelu Funduszu.

Ujmowanie w księgach operacji dotyczących funduszu

1. Zdarzenia gospodarcze wprowadzane są do ksiąg rachunkowych Funduszu na podstawie dowodów księgowych zewnętrznych i wewnętrznych. Do dowodów zewnętrznych zalicza się w szczególności: wyciągi z rachunków Funduszu, potwierdzenia zawarcia transakcji, faktury oraz noty potwierdzające poniesienie przez Fundusz kosztów. Dowodami wewnętrznymi są: polecenia księgowania i noty księgowe.
2. Operacje dotyczące Funduszu ujmuje się w księgach rachunkowych i w sprawozdaniu finansowym w okresie, którego dotyczą.
3. Nabywanie lub zbywanie składników lokat Funduszu, ujmuje się w księgach rachunkowych w dacie zawarcia umowy. Składniki lokat nabyte lub zbyte przez Fundusz po godzinie 23:45 oraz składniki lokat, dla których na godzinę 23:45 Fundusz nie otrzymał potwierdzenia zawarcia transakcji ujmuje się w najbliższej dacie, w której jest to możliwe.
4. W przypadku zagranicznych papierów wartościowych ujmuje się je w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego dokonanie odpowiedniego zapisu na rachunku papierów wartościowych lub w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego istnienie i wartość tych papierów wartościowych.
5. Nabyte składniki lokat wprowadza się do ksiąg rachunkowych Funduszu według ceny nabycia. Przez cenę nabycia należy rozumieć wartość nabycia składnika aktywów (kwotę należną sprzedającemu) łącznie z poniesionymi opłatami, w szczególności z prowizjami maklerskimi (za wyjątkiem opłat należnych depozytariuszowi i izmom depozytowo-rozliczeniowym), Podatkiem od Czynności Cywilnoprawnych (PCC) (w przypadku aktywów niepublicznych, gdy PCC płacony jest przez fundusz), opłatami rejestracyjnymi (KRS) i innymi kosztami bezpośrednio związanymi z zakupem danego składnika aktywów. Wartość nabycia składnika aktywów jest korygowana o koszty znane w dniu zawarcia transakcji, które wynikają z dokumentów źródłowych dostarczonych z potwierdzeniem zawarcia transakcji/umową. Koszty związane z doradztwem prawnym, inwestycyjnym (due dilligence itp), opłatami skarbowymi (np. pełnomocnictwa) nie podwyższają ceny nabycia, stanowią jedynie koszt funduszu (jeśli taki koszt jest przewidziany statutem funduszu). Rabaty, opusty, inne podobne zmniejszenia i odzyski, odpowiednio obniżają wysokość ceny nabycia.
6. Składniki lokat nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero.

7. Składniki lokat Funduszu otrzymane w zamian za inne składniki mają przypisaną cenę nabycia wynikającą z ceny nabycia tych składników lokat, w zamian za które zostały otrzymane, skorygowaną o ewentualne dopłaty lub otrzymane przychody pieniężne.
8. Operacje dotyczące Funduszu ujmuje się w walucie, w której są wyrażone, a także w walucie polskiej, po przeliczeniu według średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień ujęcia tych operacji w księgach rachunkowych Funduszu.
9. Jeśli operacje dotyczące Funduszu są wyrażone w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, ich wartość określa się w relacji do euro.
10. Zmianę wartości nominalnej nabytych akcji, niepowodującą zmiany wysokości kapitału zakładowego emitenta, ujmuje się w ewidencji analitycznej, w której dokonuje się zmiany liczby posiadanych akcji oraz jednostkowej ceny nabycia.
11. Prawa poboru oraz należne dywidendy, ujmuje się w księgach rachunkowych Funduszu w poniższy sposób:
  - a) prawo poboru akcji notowanych na Aktywnym Rynku lub należnej dywidendy z akcji notowanych na Aktywnym Rynku ujmuje się w dniu, w którym na potrzeby wyceny danych akcji wykorzystany jest po raz pierwszy kurs nieuwzględniający wartości tego prawa poboru/ prawa do dywidendy,
  - b) prawo poboru akcji nienotowanych na Aktywnym Rynku lub prawo do dywidendy z akcji nienotowanej na Aktywnym Rynku ujmuje się w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu ustalenia tych praw, w oparciu o otrzymane przez Fundusz uchwały lub decyzje organów spółek uprawnionych do decydowania o przyznanych prawach poboru akcji i dywidendach (w tym zaliczkowych wypłatach dywidend), względnie inne przewidziane prawem lub statutem spółek zawiadomienia w tym zakresie.
  - c) Aktywny Rynek - rynek spełniający łącznie następujące kryteria:
    - instrumenty będące przedmiotem obrotu na rynku są jednorodne,
    - zazwyczaj w każdym czasie występują zainteresowani nabywcy i sprzedawcy,
    - ceny są podawane do publicznej wiadomości.
12. W przypadku należnej dywidendy od akcji notowanych na rynkach zagranicznych, lub nienotowanych akcji/udziałów podmiotów zagranicznych, Towarzystwo każdorazowo przekazuje Depozytariuszowi informację, czy Fundusz będzie ubiegał się o zwrot całości lub części pobranego podatku dochodowego, w oparciu o uprawnienia przysługujące z umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.
13. Niewykonane prawo poboru akcji uznaje się za zbyte, według wartości równej zero, w dniu następnym po dniu wygaśnięcia tego prawa.
14. Przy księgowaniu zbycia lokat, stosowana jest metoda FIFO tzn. jako pierwsze sprzedawane są składniki o najwyższej cenie nabycia, a w przypadku składników wycenianych w wysokości skorygowanej ceny nabycia – oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, najwyższej bieżącej wartości księgowej. Metoda FIFO ma również zastosowanie przy sprzedaży walut. Metoda FIFO nie ma zastosowania do wyliczenia zysku bądź straty ze zbycia lokat, będących przedmiotem transakcji przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu.
15. W przypadku wygaśnięcia zobowiązań z tytułu opcji przyjmuje się iż, wygaśnięciu podlegają kolejno te opcje, z tytułu których zaciągnięcia otrzymano najniższą premię netto.
16. W przypadku gdy jednego dnia dokonuje się transakcji zbycia i nabycia danego składnika lokat, najpierw ujmuje się nabycie danego składnika.
17. Przychody z lokat obejmują w szczególności przychody odsetkowe, dywidendy i inne udziały w zyskach oraz dodatnie saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań w walutach obcych.
18. Odsetki od składników lokat wycenianych w wartości godziwej nalicza się w każdym Dniu Wyceny Funduszu, zgodnie z prospektem emisyjnym/warunkami emisji danego waloru, bądź innym dokumentem (umową) dotyczącym składnika lokat. Naliczone skumulowane odsetki od dłużnych Papierów Wartościowych wycenianych w wartości godziwej oraz skutek wyceny dłużnych Papierów Wartościowych w skorygowanej cenie nabycia, w części zgodnej z prospektem emisyjnym/warunkami emisji danego waloru, bądź innym dokumentem (umową) dotyczącym składnika lokat, ujmuje się i wykazuje w należnościach Funduszu. Przychody odsetkowe od lokat bankowych nalicza się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
19. Dla dłużnych Papierów Wartościowych wycenianych w wartości godziwej, należności z tytułu odsetek przysługujących od daty sprzedaży/wymagalności do daty rozliczenia nalicza się według tabel odsetkowych emitenta lub sposobu naliczania odsetek wynikającego z innego dokumentu (umowy).

20. Do kosztów Funduszu zalicza się wskazane w statucie kategorie wydatków określonych jako ponoszone lub pokrywane z Aktywów Funduszu oraz ujemne saldo różnic kursowych powstałe w związku z wyceną środków pieniężnych, należności i zobowiązań w walutach obcych.
21. Fundusz tworzy rezerwę na przewidywane wydatki, a płatności z tytułu kosztów Funduszu zmniejszają uprzednio utworzoną rezerwę. Rezerwa na wynagrodzenie Towarzystwa z tytułu zarządzania Funduszem zarówno w części stałej jak i zmiennej jest tworzona lub rozwiązywana w każdym Dniu Wyceny zgodnie z zasadami opisanymi w Statucie Funduszu. Pozostałe rezerwy tworzone są w każdym Dniu Wyceny w kwotach odpowiadających przewidywanym kosztom, ale nie wyższych niż obowiązujące zgodnie ze Statutem Funduszu limity.
W szczególności przewidywane koszty mogą odnosić się do ostatniej dostępnej faktury (o ile nie są znane przesłanki mogące wskazywać, iż bardziej odpowiednie byłyby inne szacunki kosztów i rezerw). Fundusz poinformuje Depozytariusza o przesłankach szacowania rezerw w wysokości innej niż wynikającej z ostatniej dostępnej faktury. Preliminarz kosztów zawiera pozycje w wysokości uzasadnionej, ustalone na podstawie stawek okresowych i zgodnie z warunkami zawartych umów. Preliminarz kosztów obejmuje, w szczególności:
  - a) opłaty dla Depozytariusza za prowadzenie rejestru Aktywów oraz weryfikację wycen Funduszu,
  - b) koszty usług biegłego rewidenta,
  - c) opłaty za prowadzenie rachunków bankowych Funduszu,
  - d) koszty odsetek i prowizji zaciąganych przez Fundusz kredytów i pożyczek,
  - e) koszty związane z prowadzeniem ksiąg rachunkowych i okresową wyceną składników lokat.
22. Zmiany kapitału wpłaconego oraz wypłaconego w księgach rachunkowych Funduszu wprowadza się na dzień wydania lub wykupu Certyfikatów, przy zastosowaniu Wartości Aktywów Netto na Certyfikat, dla wyliczenia której Wartość Aktywów Netto w określonym Dniu Wyceny nie uwzględnia zmian w kapitale wpłaconym i wypłaconym w związku z wpłatami bądź wypłatami ujmowanymi w rejestrze certyfikatów w tym Dniu Wyceny, z zastrzeżeniem, iż: w przypadku, gdy cena emisyjna została określona w wysokości wyższej niż Wartości Aktywów Netto na Certyfikat według wyceny aktywów dokonanej na 7 dni przed dniem rozpoczęcia przyjmowania zapisów na Certyfikaty tej emisji, zmiany kapitału wpłaconego ujmuje się przy uwzględnieniu tej ceny emisyjnej. Informację o wydaniu i wykupie Certyfikatów, Towarzystwo przekazuje Depozytariuszowi.
23. Wbudowane Instrumenty Pochodne oddziela się od umowy zasadniczej i ujmuje jako Instrument Pochodny wtedy, gdy:
  - a) cechy ekonomiczne wbudowanego Instrumentu Pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla zasadniczej umowy, oraz
  - b) samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak instrument wbudowany, spełniałby definicję Instrumentu Pochodnego, oraz
  - c) łączny instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej.
24. Jeżeli Fundusz nie jest w stanie wiarygodnie wycenić wartości godziwej wbudowanego Instrumentu Pochodnego, wówczas wartość godziwa Instrumentu Pochodnego ustalana jest jako różnica między wartością godziwą instrumentu łącznego a wartością godziwą umowy zasadniczej, o ile wartości te mogą być wiarygodnie ustalone. W przypadku, gdy postanowienia zadania poprzedniego nie mogą być przez Fundusz zastosowane, Fundusz wycenia instrument łączny w wartości godziwej.
25. W uzasadnionych przypadkach, Fundusz wydziela wbudowany Instrument Pochodny z łącznego instrumentu w zerowej wartości początkowej.
26. Postanowienia ust. 24 i 25 stosuje się w szczególności do łącznych instrumentów z wbudowanym Instrumentem Pochodnym, którego cena wynika bezpośrednio lub pośrednio z ceny lub wartości Papierów Wartościowych oraz innych praw majątkowych nienotowanych na Aktywnym Rynku, w tym do obligacji zamiennych.
27. Transakcje pożyczki papierów wartościowych są ewidencjonowane w dacie zawarcia transakcji jako składnik portfela inwestycyjnego funduszu. Zobowiązania z tytułu pożyczonych papierów wartościowych do dnia zwrotu pożyczki wyceniane są wg zasad wyceny przyjętych dla tych papierów.
28. Z tytułu zaciągniętej pożyczki papierów wartościowych fundusz ponosi koszty wynagrodzenia należnego kredytodawcy pożyczki (oprocentowanie pożyczki), które jest określone w umowie pomiędzy stronami umowy i stanowi koszt funduszu.

29. Zabezpieczenie zwrotu pożyczki papierów wartościowych stanowi depozyt zabezpieczający przekazywany przez fundusz na rachunek kredytodawcy. Depozyt zabezpieczający jest oprocentowany, a odsetki z tego tytułu stanowią przychód funduszu.

Wycena aktywów funduszu

1. Aktywa są wyceniane a zobowiązania ustalane zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2018 poz. 395) oraz rozporządzenia wydanego na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych (Dz. U. z 2007 Nr 249 poz. 1859). W sprawach nieuregulowanych w przepisach powyższej ustawy i rozporządzenia, Fundusz stosuje krajowe standardy rachunkowości, a w przypadkach nieuwjętych w powyższych przepisach – międzynarodowe standardy rachunkowości.
2. Wartość Aktywów Funduszu, Wartość Aktywów Netto, Wartość Aktywów Netto na Certyfikat ustalane są w walucie polskiej na każdy Dzień Wyceny w Dniu Roboczym następującym po Dniu Wyceny według wartości z Dnia Wyceny oraz na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych, w Dniu Roboczym następującym po dniu, na który sporządza się sprawozdanie finansowe wg wartości z dnia na który sporządza się sprawozdanie finansowe.
3. W przypadku, gdy w wyniku zaistnienia siły wyższej lub zdarzeń niezależnych od Funduszu w danym Dniu Wyceny nie jest możliwa wycena istotnej części Aktywów Funduszu zgodnie z zasadami określonymi w statucie Funduszu, Fundusz może w uzgodnieniu z Depozytariuszem odstąpić od dokonywania wyceny Wartości Aktywów Netto i Wartości Aktywów Netto na Certyfikat w tym Dniu Wyceny. W takiej sytuacji, Dniem Wyceny Wartości Aktywów Netto i Wartości Aktywów Netto na Certyfikat będzie pierwszy dzień następujący po ustaniu przyczyny, z powodu której Fundusz odstąpił od dokonania wyceny. Fundusz niezwłocznie zawiadamia o przyczynach zawieszenia wyceny oraz publikuje informacje o zawieszeniu i odwołaniu zawieszenia w trybie przekazania raportu bieżącego, a dodatkowo może zamieścić stosowną informację na stronie internetowej Towarzystwa.
4. Wartość Aktywów Netto Funduszu ustala się pomniejszając Wartość Aktywów Funduszu w danym Dniu Wyceny o jego zobowiązania w tym Dniu Wyceny.
5. Wartość Aktywów Netto na Certyfikat jest ustalana poprzez podzielenie Wartości Aktywów Netto przez całkowitą liczbę Certyfikatów w tym Dniu Wyceny. Wartość Aktywów Netto i Wartość Aktywów na Certyfikat, ustalane są z dokładnością do 2 (dwóch) miejsc po przecinku.
6. Fundusz dokonuje wyceny Aktywów Funduszu oraz ustala Wartość Aktywów Netto Funduszu oraz Wartość Aktywów Netto Funduszu na Certyfikat Inwestycyjny w Dniach Wyceny. Dniem Wyceny jest:
  - 1) każdy ostatni dzień miesiąca, na który przypada zwyczajna sesja na GPW,
  - 2) dzień otwarcia ksiąg rachunkowych
  - 3) dzień przypadający na siedem dni przed rozpoczęciem przyjmowania zapisów na Certyfikaty Inwestycyjne kolejnej emisji,
  - 4) dzień przydziału Certyfikatów Inwestycyjnych,
  - 5) Dzień Wykupu
  - 6) dzień przypadający po dniu, w którym ustala przyczyna zawieszenia wyceny Aktywów Funduszu.
7. Aktywa Funduszu wycenia się, a zobowiązania Funduszu ustala się, według wiarygodnie oszacowanej wartości godziwej, z zastrzeżeniem art. 34 i 35 Statutu Funduszu.
8. Towarzystwo podejmuje decyzję o utworzeniu lub zwiększeniu odpisu aktualizującego odnośnie danego składnika lokat Funduszu, jeżeli w ocenie Towarzystwa wycena składnika lokat sporządzona zgodnie z Zasadami Rachunkowości nie odpowiada jego wartości godziwej z uwzględnieniem zasady ostrożnej wyceny. Towarzystwo podejmuje decyzję o rozwiązaniu odpisu aktualizującego lub jego zmniejszeniu, w przypadku ustania okoliczności lub przyczyn, na podstawie których podjął decyzję o jego utworzeniu lub zwiększeniu.

Składniki lokat notowane na Aktywnym Rynku

1. Wartość godziwą składników lokat notowanych na Aktywnym Rynku wyznacza się w oparciu o ostatnie kursy dostępne o godzinie 23:45 czasu polskiego w Dniu Wyceny.
2. Wartość godziwą składników lokat notowanych na Aktywnym Rynku, jeżeli Dzień Wyceny jest zwykłym dniem dokonywania transakcji na danym rynku, wyznacza się według ostatniego

dostępnego w momencie dokonywania wyceny kursu ustalonego na Aktywnym Rynku w Dniu Wyceny:

- w przypadku składników lokat notowanych w systemie notowań ciągłych, na których wyznaczany jest kurs zamknięcia – w oparciu o kurs zamknięcia, a jeżeli o godzinie 23:45 czasu polskiego na danym rynku nie będzie dostępny kurs zamknięcia – w oparciu o ostatni kurs dostępny o godzinie 23:45 czasu polskiego,
  - w przypadku składników lokat notowanych w systemie notowań ciągłych bez odrębnego wyznaczania kursu zamknięcia – w oparciu o ostatni kurs transakcyjny na danym rynku dostępny o godzinie 23:45 czasu polskiego,
  - w przypadku składników lokat notowanych w systemie notowań jednolitych – w oparciu o ostatni kurs ustalony w systemie kursu jednolitego, a jeżeli o godzinie 23:45 czasu polskiego na danym rynku nie będzie dostępny kurs ustalony w systemie kursu jednolitego – w oparciu o ostatni kurs dostępny o godzinie 23:45 czasu polskiego.
3. Wartość godziwą składników lokat notowanych na Aktywnym Rynku, jeżeli Dzień Wyceny nie jest zwykłym dniem dokonywania transakcji na danym rynku, wyznacza się według ostatniego dostępnego kursu ustalonego zgodnie z metodami określonymi w pkt. 2 w poprzednim Dniu Wyceny, skorygowanego zgodnie z zasadami określonymi zgodnie z pkt. 5.
  4. Jeżeli wolumen obrotów na danym składniku aktywów jest znacząco niski albo na danym składniku aktywów nie zawarto żadnej transakcji, ostatni dostępny kurs jest ustalony zgodnie z metodami określonymi w pkt. 2 i jest korygowany zgodnie z zasadami określonymi w pkt. 5.
  5. W przypadkach, o których mowa w pkt. 3 i pkt. 4 stosuje się poniższe metody wyznaczania wartości godziwej:
    - 1) przyjmuje się wartość wyznaczoną zgodnie z pkt. 2 na innym Aktywnym Rynku z tym, że o wyborze innego Aktywnego Rynku decyduje wysokość wolumenu obrotu w Dniu Wyceny;
    - 2) jeżeli niedostępne są wartości wyznaczone zgodnie z pkt. 1) a na Aktywnym Rynku organizowana jest sesja fixingowa, to do wyceny składnika lokat korzysta się z kursu fixingowego;
    - 3) jeżeli niemożliwa jest wycena w oparciu o metodę określoną w pkt 1) i 2), a na Aktywnym Rynku dostępne są ceny w zgłoszonych najlepszych ofertach kupna i sprzedaży, to do wyceny wylicza się średnią arytmetyczną z najlepszych ofert kupna i sprzedaży, z tym, że uwzględnienie wyłącznie ceny w ofertach sprzedaży jest niedopuszczalne;
    - 4) jeżeli niemożliwa jest wycena w oparciu o metody określone w pkt. 1)-3) – to do wyceny stosuje się wartość oszacowaną na podstawie danych dostępnych w serwisie Reuters Pricing Service, a jeżeli dane te nie są dostępne – to do wyceny stosuje się wartość oszacowaną przez Bloomberg Generic (w pierwszej kolejności) lub Bloomberg Fair Value (w drugiej kolejności), a jeżeli oszacowania te nie są dostępne – stosuje się wartość oszacowaną przez wyspecjalizowaną, niezależną jednostkę świadczącą tego rodzaju usługi, o ile możliwe jest rzetelne oszacowanie przez tę jednostkę przepływów pieniężnych związanych z tym składnikiem, przy czym jednostkę tę uznaje się za niezależną, jeżeli nie jest emitentem danego składnika lokat i nie jest podmiotem zależnym od Towarzystwa;
    - 5) jeżeli niemożliwe jest zastosowanie metod określonych w pkt. 1)-4) – to stosuje się wycenę w oparciu o publicznie ogłoszoną na Aktywnym Rynku cenę nieróżniącą się istotnie składnika, w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym
  6. W przypadku składników lokat będących przedmiotem obrotu na więcej niż jednym Aktywnym Rynku, wartością godziwą jest kurs ustalony na rynku głównym, ustalany zgodnie z poniższymi zasadami:
    - 1) wyboru rynku głównego dokonuje się na koniec każdego kolejnego miesiąca kalendarzowego;
    - 2) kryterium wyboru rynku głównego jest skumulowany wolumen obrotu na danym składniku lokat w okresie ostatniego pełnego miesiąca kalendarzowego. W przypadku braku możliwości obiektywnego, wiarygodnego ustalenia wielkości wolumenu obrotu, Fundusz stosuje kolejne, możliwe do zastosowania kryterium:

- a) liczba zawartych transakcji na danym składniku lokat, lub,
  - b) ilość danego składnika lokat wprowadzonego do obrotu na danym rynku, lub,
  - c) kolejność wprowadzenia do obrotu, lub,
  - d) możliwość dokonania przez Fundusz transakcji na danym rynku.
- 3) w przypadku gdy składnik lokat notowany jest jednocześnie na aktywnym rynku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, kryterium wyboru rynku głównego jest możliwość dokonania przez Fundusz transakcji na danym rynku;
  - 4) w przypadku, gdy papier wartościowy nowej emisji jest wprowadzony do obrotu w momencie, który nie pozwala na dokonanie porównania w pełnym okresie wskazanym w pkt 2) to ustalenie rynku głównego następuje:
    - a) poprzez porównanie obrotów z poszczególnych rynków od dnia rozpoczęcia notowań do końca okresu porównawczego lub,
    - b) w przypadku, gdy rozpoczyna się obrót papierem wartościowym, wybór rynku dokonywany jest poprzez porównanie obrotów na poszczególnych rynkach z dnia pierwszego notowania
7. Kontrakty terminowe notowane na Aktywnym Rynku wycenia się według: kursu określającego stan rozliczenia funduszu i instytucji rozliczeniowej.
  8. Papiery wartościowe dopuszczone do publicznego obrotu do momentu rozpoczęcia notowań na regulowanym rynku wycenia się według ceny ich nabycia, z uwzględnieniem zdarzeń mających wpływ na zmianę wartości tych papierów, z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Składniki lokat nienotowane na Aktywnym Rynku

1. Wartość składników lokat nienotowanych na Aktywnym Rynku wyznacza się, z zastrzeżeniem pkt 2, 3, 5 i w następujący sposób:
  - 1) w przypadku dłużnych papierów wartościowych, listów zastawnych, instrumentów rynku pieniężnego będących papierami wartościowymi oraz innych papierów wartościowych inkorporujących prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z zaciągnięcia długu – według skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem potencjalnych odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, jeżeli ich utworzenie okaże się konieczne, przy czym skutek wyceny zalicza się odpowiednio do przychodów odsetkowych lub kosztów odsetkowych;
  - 2) dłużne papiery wartościowe zawierające wbudowane instrumenty pochodne:
    - a) w przypadku, gdy wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z wycenianym papierem dłużnym to wartość całego instrumentu finansowego będzie wyznaczana przy zastosowaniu odpowiedniego dla danego instrumentu finansowego modelu wyceny uwzględniając w swojej konstrukcji modele wyceny poszczególnych wbudowanych instrumentów pochodnych, zgodnie z pkt. 7-10.
    - b) w przypadku, gdy wbudowane instrumenty pochodne nie są ściśle powiązane z wycenianym papierem dłużnym, wówczas wartość wycenianego instrumentu finansowego będzie stanowić sumę wartości dłużnego papieru wartościowego (bez wbudowanych instrumentów pochodnych) wyznaczonej przy uwzględnieniu efektywnej stopy procentowej oraz wartości wbudowanych instrumentów pochodnych wyznaczonych w oparciu o modele właściwe dla poszczególnych instrumentów pochodnych zgodnie z pkt. 7-10. Jeżeli jednak wartość godziwa wydzielonego instrumentu pochodnego nie może być wiarygodnie określona to taki instrument wycenia się wg metody określonej w pkt. a)
  - 3) w przypadku pozostałych składników lokat – według wartości godziwej spełniającej warunki wiarygodności, wyznaczanej zgodnie z pkt.7-10.
2. Papiery wartościowe nabyte przy zobowiązaniu się drugiej strony do odkupu wycenia się, począwszy od dnia zawarcia umowy kupna, metodą skorygowanej ceny nabycia, oszacowanej przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem potencjalnych odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, jeżeli ich utworzenie okaże się konieczne.

3. Zobowiązania z tytułu zbycia papierów wartościowych, przy zobowiązaniu się Funduszu do odkupu, wycenia się, poczynając od dnia zawarcia umowy sprzedaży, metodą korekty różnicy pomiędzy ceną odkupu a ceną sprzedaży, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.
4. W przypadku przeszacowania składnika lokat dotychczas wycenianego w wartości godziwej, do wysokości skorygowanej ceny nabycia – wartość godziwa wynikająca z ksiąg rachunkowych stanowi, na dzień przeszacowania, nowo ustaloną skorygowaną cenę nabycia tego składnika i stanowi podstawę do wyliczeń skorygowanej ceny nabycia w kolejnych dniach wyceny. W szczególności w wyżej wymieniony sposób wycenia się dłużne papiery wartościowe, od dnia ostatniego ich notowania do dnia wykupu.
5. Należności z tytułu udzielonej pożyczki papierów wartościowych wycenia się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych.
6. Zobowiązania z tytułu otrzymanej pożyczki papierów wartościowych ustala się według zasad przyjętych dla tych papierów wartościowych.
7. W przypadku składników lokat Funduszu nienotowanych na Aktywnym Rynku niebędących papierami dłużnymi stosuje się poniższe metody wyznaczania wartości godziwej:
  - 1) w przypadku akcji – ich wartość ustala się według wartości godziwej wyznaczonej za pomocą powszechnie uznanych metod estymacji:
    - a) ostatnio dostępne ceny transakcyjne na wycenianym składniku lokat ustalone pomiędzy niezależnymi od siebie i nie powiązаныmi ze sobą stronami
    - b) metody rynkowe, a w szczególności metodę porównywalnych spółek giełdowych oraz metodę porównywalnych transakcji,
    - c) metody dochodowe, a w szczególności metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
    - d) metody księgowe, a w szczególności metodę skorygowanej wartości aktywów netto
  - 2) w przypadku warrantów subskrypcyjnych oraz praw poboru – ich wartość wyznacza się przy użyciu modelu, uwzględniającego w szczególności wartość godziwą akcji, na które opiewa warrant lub prawo poboru oraz wartość wynikającą z nabycia tych akcji w wyniku realizacji praw przysługujących warrantom lub prawom poboru
  - 3) w przypadku praw do akcji – ich wartość wyznacza się na podstawie publicznie ogłoszonej na aktywnym rynku ceny nieróżniącego się istotnie składnika, w szczególności o podobnej konstrukcji prawnej i celu ekonomicznym, a w przypadku gdy nie można wskazać takiego składnika lokat, według wartości godziwej ustalonej zgodnie z pkt 1)
  - 4) w przypadku kwitów depozytowych – ich wartość wyznacza się na podstawie publicznie ogłoszonej na aktywnym rynku ceny papieru wartościowego, w związku, z którym został wyemitowany kwit depozytowy
  - 5) w przypadku innych papierów wartościowych inkorporujących prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z akcji – ich wartość wyznacza się według wartości godziwej ustalonej w oparciu o zasady, o których mowa w pkt 1)-4), w zależności od charakterystyki papieru wartościowego
  - 6) w przypadku depozytów – ich wartość stanowi wartość nominalna powiększona o odsetki naliczone przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej
  - 7) w przypadku instrumentów pochodnych – wycena w oparciu o modele wyceny powszechnie stosowane dla danego typu instrumentów, a w szczególności w przypadku kontraktów terminowych, terminowych transakcji wymiany walut, stóp procentowych – wg modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych
  - 8) w przypadku walut nie będących depozytami – ich wartość wyznacza się po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego na Dzień Wyceny dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski
8. Do czynników uwzględnianych przy wyborze jednej z metod estymacji, o których mowa w pkt.7.1), do wyceny składników lokat, o których mowa w pkt 7.1) należą:
  - 1) dostępność wystarczających, wiarygodnych informacji i danych wejściowych do wyceny,
  - 2) charakterystyka (profil działalności) oraz założenia dotyczące działania spółki,
  - 3) okres, jaki upłynął od ostatniej transakcji nabycia wycenianego składnika lokat przez Fundusz,

- 4) okres, jaki upłynął od ostatnich transakcji, których przedmiotem był wyceniany składnik lokat, zawartych przez podmioty trzecie będące niezależnymi od siebie i nie powiązаныmi ze sobą stronami, o których to transakcjach Fundusz posiada wiarygodne informacje,
  - 5) wielkość posiadanego pakietu wycenianego składnika
9. Dane wejściowe do modeli wyceny, o których mowa w pkt.7.1) lit. b), pkt. 7.2) i pkt 7.7) pochodzą z Aktywnego Rynku.
  10. Modele i metody wyceny, o których mowa w pkt 7 i 8 ustalone są w porozumieniu z Depozytariuszem. Modele wyceny będą stosowane w sposób ciągły. Każda ewentualna zmiana wyceny będzie prezentowana, w przypadku gdy została wprowadzona w pierwszym półroczu roku obrotowego, kolejno w półrocznym oraz rocznym sprawozdaniu finansowym Funduszu, natomiast w przypadku gdy zmiany zostały wprowadzone w drugim półroczu roku obrotowego, kolejno w rocznym oraz półrocznym sprawozdaniu finansowym Funduszu.

Składniki lokat denominowane w walutach obcych

1. Aktywa oraz zobowiązania denominowane w walutach obcych wycenia się lub ustala w walucie, w której są notowane na Aktywnym Rynku, a w przypadku, gdy nie są notowane na aktywnym rynku – w walucie, w której są denominowane.
2. Aktywa oraz zobowiązania, o których mowa w pkt.1 wykazuje się w walucie, w której wyceniane są aktywa i ustalane zobowiązania Funduszu, po przeliczeniu według ostatniego dostępnego średniego kursu wyliczonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.
3. Wartość aktywów notowanych lub denominowanych w walutach, dla których Narodowy Bank Polski nie wylicza kursu, określa się w relacji do euro.